

СТОЛИЧНА ОБЩИНА СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

ДО:

Цветомир Петров

/Председател на

Столичния общински съвет/

ДОКЛАД

ОТНОСНО: Създаване на организация за реализиране на пилотни проекти за разделно събиране на битови отпадъци и тестване на модели за определяне на такса за битови отпадъци според количеството генерирани отпадъци на територията на районите „Кремиковци“, „Надежда“ и „Триадица“.

Уважаеми г-н Петров,
Уважаеми общински съветници,

С настоящия доклад предлагаме Столична община да организира и реализира три пилотни проекта за разделно събиране на битови отпадъци в различни типове градска среда на територията на районите „Кремиковци“, „Надежда“ и „Триадица“.

Основната цел на пилотните проекти е не само увеличаване на количествата разделно събрани отпадъци, но и практическо тестване на различни модели за измерване на генерираните от домакинствата отпадъци и създаване на необходимата техническа, организационна и информационна основа за бъдещо определяне на таксата за битови отпадъци на база генериран отпадък.

I. НЕОБХОДИМОСТ ОТ ПРОМЯНА НА МОДЕЛА ЗА УПРАВЛЕНИЕ И ТАКСУВАНЕ НА БИТОВИТЕ ОТПАДЪЦИ

В продължение на години определянето на таксата за битови отпадъци в България е слабо обвързано с действително генерираното количество отпадък от отделното домакинство или ползвател. Това ограничава икономическия стимул за предотвратяване

образуването на отпадъци и за тяхното разделно събиране и поставя домакинства с различно поведение по отношение на отпадъците в сходно положение.

С измененията в Закона за местните данъци и такси законодателят въведе принципа, че размерът на таксата за битови отпадъци следва да се определя при спазване на принципа за понасяне на разходите от причинителя или притежателя на отпадъците, като количеството битови отпадъци е определено като водеща основа при изчисляване на таксата.

Първоначално новото изчисление на такса „Битови отпадъци“ (ТБО) според количеството отпадъци бе заложено още през 2017 г. с хоризонт за старт през 2020 г., след което бе отлагано многократно. През есента на 2024 г. Народното събрание гласува поредно отлагане за началото на 2025 г. с аргумента да се избегне рязък скок на таксите за гражданите и бизнеса и да се даде време за подготовка. Края на 2025 г. Законът за местните данъци и такси (ЗМДТ) бе променен така, че новата методология да влезе в сила от 1 януари 2026 г. без възможност за ново общо национално отлагане. В същото време обаче, в т.нар. „удължителен закон“ за приходите и разходите, бе приет Преходен параграф, според който общините, които нямат техническа готовност или не приемат план-сметка по новия ред до края на януари 2026 г., имат правото да продължат да събират таксата по стария начин (на база данъчна оценка на имота).

Това отлагане не отменя необходимостта общините да се подготвят за прилагането на принципа „плащаш според това, което изхвърляш“. Напротив – допълнителният преходен период следва да бъде използван за изграждане и тестване на системите, без които справедливото определяне на таксата според генерираното количество отпадък би било практически невъзможно.

За Столична община подобна подготовка е особено необходима предвид мащаба на града и съществените различия между отделните видове градска среда – райони с преобладаващо еднофамилно застрояване, големи жилищни комплекси с многофамилни сгради и централни градски части с висока плътност и смесени жилищни и нежилищни функции. Не съществува един технически модел, който може механично да бъде приложен във всички тези територии. Индивидуалните съдове, които са подходящи за еднофамилните жилища, например трудно могат да бъдат приложени в централните градски части. От друга страна, колективните съдове при многофамилните сгради поставят въпроса как количеството отпадък да бъде отнесено справедливо към отделните домакинства.

Затова предлагаме, преди въвеждането на определени модели за цялата територия на Столична община, да бъдат реализирани три пилотни проекта, чрез които в реална среда да бъдат тествани различни технически и организационни решения. Пилотните проекти следва да дадат информация най-малко за:

1. количеството генериран смесен битов отпадък;
2. количеството и дела на разделно събраните отпадъци;

3. честотата на използване и извозване на съдовете;
4. възможностите за идентифициране на конкретно домакинство, имот или група домакинства;
5. необходимите технически средства за отчитане – RFID идентификация, чипове, карти или други технологии;
6. необходимата честота и организация на сметосъбирането;
7. административните разходи за функциониране на различните модели;
8. поведението и степента на участие на гражданите;
9. необходимите механизми за контрол;
10. потенциалния ефект върху размера на ТБО при различните модели за нейното изчисляване.

Получените данни следва да бъдат използвани при разработването на бъдещия модел за определяне на таксата за битови отпадъци на територията на Столична община.

II. ПИЛОТЕН ПРОЕКТ В РАЙОН „КРЕМИКОВЦИ“ – ИНДИВИДУАЛНИ СЪДОВЕ И ОТЧИТАНЕ НА ЧЕСТОТАТА НА ИЗВОЗВАНЕ

С Решение № 131 от 26.02.2026 г. Столичният общински съвет одобри разходването на средства от натрупаните отчисления по чл. 64 от Закона за управление на отпадъците за възстановяване на системата и организиране на дейностите по разделно събиране на отпадъци от опаковки в районите „Овча купел“ и „Кремиковци“. С решението е одобрено закупуването и доставката на 837 броя цветни контейнера, 169 080 броя цветни чувала и сметосъбираща машина. Предвидено е и извършването на мониторинг върху изграждането, поддържането и обслужването на системата.

Предложеният пилотен проект надгражда направената инвестиция, като към системата за разделно събиране се добавя възможност за индивидуално идентифициране и отчитане на използването на съдовете. За пилотна територия се предлага компактна зона в кв. „Кремиковци“, включваща приблизително 65 домакинства както следва:

Кв. Кремиковци - предложение за улици	Брой домакинства
ул. „Стара планина“	9
ул. Св. св. Кирил и Методий“	1
ул. „Шипка“	7
ул. „Шейново“	5
ул. „Витиня“	8

ул. „Байкал“	6
ул. „Балатон“	6
ул. „Изгрев“	3
ул. „Цар Калоян“	20
Общо	65

На участващите домакинства следва да бъдат осигурени индивидуални съдове и/или торби за основните потоци отпадъци, като съдовете за остатъчния смесен битов отпадък бъдат оборудвани с уникална идентификация – RFID таг или друга подходяща технология. Системата следва да позволява отчитане на броя на извозванията на съда на конкретното домакинство и да създаде реална база данни за апробиране на модел, при който променливата част на разходите за събиране и третиране на отпадъците се обвързва с количеството генериран остатъчен отпадък, определено чрез вместимостта на съда и честотата на неговото извозване. За различните потоци отпадъци следва да бъде изготвен календар за събиране, който ясно да определя в кои дни се извозват съответните съдове.

По този начин район „Кремиковци“ може да се превърне в първата реална тестова зона на Столична община за модел на индивидуално отчитане на битовите отпадъци при еднофамилно жилищно застрояване.

III. ПИЛОТЕН ПРОЕКТ В РАЙОН „НАДЕЖДА“ – КОЛЕКТИВНО ОТЧИТАНЕ ЧРЕЗ „ЗЕЛЕНИ ОСТРОВИ“

Вторият пилотен проект предлага надграждане на съществуващата система от „зелени острови“ в район „Надежда“. За пилотна зона се предлага бл. 152 в ж.к. „Надежда 1“, обслужван от два съществуващи зелени острова.

Вход	Брой етажи	Брой апартаменти	Приблизителен брой живущи
А	9	35	70
Б	9	27	54
В	8	23	46
Г	8	24	48

Предложеният проект надгражда опита от реализирания през 2018–2019 г. в район „Надежда“ пилотен проект Benefit as you save (BAS). Проектът обхваща 300 домакинства в карето между бл. 150, 151, 152 и 160, заявили писмено съгласие за участие, и включваше изграждането на пет „зелени острова“, оборудвани с везни за измерване на количествата разделно събран и смесен битов отпадък. Натрупаният опит и събраните данни следва да бъдат анализирани и използвани при подготовката на настоящия проект, който да надгради предходния модел чрез контрол на достъпа, идентификация на ползвателите и съпоставимо отчитане на остатъчния отпадък.

Системата следва да запази концепцията на затворения зелен остров, в който са разположени съдове за различните потоци – хартия, пластмаса и метал, стъкло, хранителни отпадъци и остатъчен смесен битов отпадък. За целите на пилотния проект достъпът до островите следва да бъде ограничен до включените в проекта домакинства посредством индивидуален чип, карта или друга техническа система за идентификация. Необходимо е да бъде осигурено отчитане на количеството и/или броя извозвания на остатъчния смесен битов отпадък, като същевременно се събират данни за броя домакинства и лица, които използват съответните острови. Така ще бъде тестван модел за определяне на генерираното количество отпадък при многофамилни жилищни сгради, при който измереното на ниво етажна собственост количество може впоследствие да бъде разпределено между ползвателите по предварително определен обективен критерий.

Пилотът ще даде възможност да се установи доколко колективното измерване може да бъде ефективна и административно приложима алтернатива там, където предоставянето на индивидуален съд на всяко домакинство е практически невъзможно.

IV. ПИЛОТЕН ПРОЕКТ В РАЙОН „ТРИАДИЦА“ – РАЗДЕЛНО СЪБИРАНЕ ЧРЕЗ СТАНДАРТИЗИРАНИ ТОРБИ

Третият пилотен проект предлага въвеждането на нов за София модел, подходящ за централните градски части с компактно застрояване и ограничена възможност за разполагане на индивидуални съдове. За пилотна територия се предлага зона в кв. „Буката“, район „Триадица“, обхващаща следните улици:

- ул. „Христо Станчев“;
- ул. „Шандор Петьофи“;
- ул. „Княз Борис I“;
- ул. „Доспат“.

Зоната включва 7 сгради с жилищно и смесено предназначение и офиси, с приблизително 500 обхванати ползватели.

Моделът предвижда използване на стандартизирани торби за смесения битов отпадък и определени места и дни за тяхното предаване. Чрез тях следва да бъде установено количеството отпадък, генерирано от домакинството. За разделно събраните рециклируеми фракции следва да се използват цветните контейнери. Необходимо е да бъде разработен календар за събиране по отделни потоци и организация, която да гарантира, че отпадъците престояват на улицата за възможно най-кратък период. В рамките на подготовката на пилотния проект следва да бъде анализирана възможността цената или друг механизъм, свързан с получаването на торбите за остатъчен отпадък, да изпълнява функцията на измерител на генерираното количество отпадък.

По този начин ще бъде тестван модел, който потенциално може да бъде приложим в централните градски части.

V. ЕДИННА МЕТОДИКА И ОЦЕНКА НА РЕЗУЛТАТИТЕ

За да могат резултатите от трите пилотни проекта да бъдат сравнявани, Столична община следва да разработи единна методика за тяхното наблюдение и оценка. Преди началото на пилотите следва да бъдат определени базови показатели, спрямо които да се измерва ефектът от тяхното прилагане. Сред основните показатели следва да бъдат:

1. количество смесен битов отпадък на домакинство/ползвател;
2. количество разделно събрани отпадъци;
3. дял на разделно събрания отпадък от общото количество;
4. честота на извозване;
5. качество на разделно събраните фракции и наличие на примеси;
6. оперативни разходи за събиране и транспортиране;
7. необходим административен ресурс;
8. нарушения и нерегламентирано изхвърляне;
9. степен на участие на домакинствата;
10. удовлетвореност и обратна връзка от гражданите;
11. прогнозен размер на ТБО при прилагане на съответния модел.

Особено важно е пилотите да не бъдат оценявани единствено според количеството разделно събрани отпадъци. Те трябва да отговорят на въпроса може ли съответният модел надеждно, справедливо и с приемлив административен разход да измерва количеството остатъчен отпадък, за което конкретното домакинство или група домакинства следва да носи отговорност.

След приключване на пилотните проекти следва да бъде изготвен сравнителен анализ на трите модела с препоръки за тяхното разширяване, изменение или прекратяване и за използването на резултатите при разработването на новия модел за ТБО на Столична община.

VI. ИНФОРМАЦИОННА КАМПАНИЯ И РАБОТА С ГРАЖДАНИТЕ

Успешното реализиране на пилотните проекти изисква активна работа с включените домакинства. Преди началото на всеки проект следва да бъдат проведени срещи с гражданите и да бъдат предоставени ясни инструкции относно:

1. начина на разделяне на отпадъците;
2. използването на съдове, торбите, картите или чиповете;
3. графика за събиране;
4. целта на пилотния проект;
5. начина на отчитане на резултатите;
6. връзката между генерираното количество отпадък и бъдещия модел за определяне на ТБО.

Следва да бъде осигурен и постоянен канал за обратна връзка и подаване на сигнали по време на пилотния период.

В рамките на подготовката на проектите следва да бъде разработен и механизъм за стимулиране, обвързан както с участието, така и с коректното спазване на правилата за разделно събиране. Стимулите могат да бъдат предоставяни под формата на достъп или облекчения при използването на общински услуги и обекти, транспортни или други общински услуги, културни и образователни дейности, както и други допустими нефинансови стимули. При подходящи условия може да бъде предвиден и колективен стимул за етажна собственост или група домакинства при постигане на предварително определени резултати за намаляване на смесения битов отпадък и подобряване на разделното събиране. Опитът от проекта „Benefit as you save“ показва значението на видимата реципрочна полза за участващата общност, като постигнатите резултати са били обвързани с подобрения на средата, включително преасфалтиране на алеи и изграждане на детска площадка.

VII. ФИНАНСИРАНЕ

Предлагаме необходимите разходи за подготовката и реализацията на пилотните проекти да бъдат осигурени от натрупаните от Столична община отчисления по чл. 64 от Закона за управление на отпадъците, доколкото съответните разходи са допустими съгласно чл. 24 от Наредба № 7 от 19.12.2013 г.". Този подход продължава вече възприетия от Столичния общински съвет модел с Решение № 131 от 26.02.2026 г., с което именно със средства от натрупаните отчисления бяха финансирани съдове, чували и специализирана техника за разделното събиране на отпадъци в районите „Кремиковци“ и „Овча купел“.

Предвид различния характер на трите пилотни проекта и необходимостта от техническо и технологично обезпечаване за тяхното реализиране, предлагаме да бъде определен максимален финансов ресурс в размер до 400 000 евро без ДДС. Средствата следва да осигурят необходимото оборудване и организация за реалното провеждане на трите пилотни проекта, включително закупуване и доставка на необходимите съдове и торби, системи за идентификация и отчитане на генерираните отпадъци, техническо

оборудване, адаптиране на съществуващата инфраструктура, както и необходимите дейности по мониторинг и оценка на резултатите.

При определянето на максималния размер е отчетено, че трите проекта имат различен мащаб и изискват различен тип инвестиции. В район „Кремиковци“ проектът обхваща приблизително 65 домакинства и надгражда вече съществуваща система, като основният допълнителен ресурс ще бъде насочен към индивидуализацията на съдовете и техническото отчитане на тяхното използване. В район „Надежда“ се използват два съществуващи „зелени острова“, поради което инвестицията е насочена основно към контрола на достъпа, идентификацията на ползвателите и отчитането на остатъчния отпадък. Пилотният проект в район „Триадица“ обхваща 7 сгради с жилищно и смесено предназначение и офиси и приблизително 500 ползватели, като следва да бъде създадена нова организация за използване и събиране на стандартизирани торби за смесен битов отпадък.

Предложеният размер представлява максимален финансов таван, а не предварително определена стойност на проектите. Конкретният необходим ресурс за всеки пилотен проект следва да бъде определен след разработването на техническите и организационните задания и изготвянето на подробна количествено-стойностна сметка. При разработването на техническите задания следва максимално да се използват вече наличната инфраструктура, оборудване и активи на Столична община, както и придобитите в изпълнение на Решение № 131 от 26.02.2026 г. съдове, чували и специализирана техника, с цел да не се допуска дублиране на вече извършени инвестиции.

VIII. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

С реализирането на трите пилотни проекта Столична община ще получи реални данни за функционирането на три различни модела за разделно събиране и измерване на битовите отпадъци в три различни типа градска среда. Вместо преминаването към нов начин за определяне на ТБО да започне едновременно на територията на целия град без достатъчно практически данни, пилотният подход позволява техническите, финансовите и организационните проблеми да бъдат установени предварително и решенията да бъдат проверени в ограничен мащаб.

Последователното отлагане на реформата на национално ниво не следва да бъде основание Столична община също да отлага своята подготовка. Напротив – София има възможност да използва този период, за да изгради собствен капацитет, да събере реални данни и да подготви система, която при въвеждането на новия модел да бъде едновременно работеща, справедлива и разбираема за гражданите.

Въз основа на гореизложеното предлагаме Столичният общински съвет да приеме приложения проект за решение.

Приложения: Проект за решение.

С уважение,

Plamena Digitally signed by

terzigradeva- Date: 2026.09.10
12:50:28 +03'00'

Пламена Терзираева
Общински съветник

Emiliya Digitally signed by

a Angelova Date: 2026.09.10
13:37:57 +03'00'

Емилия Ангелова
Общински съветник

Liliya Digitally signed by

Donkova Date: 2026.09.10
18:12:01 +03'00'

Лилия Донкова
Кмет на район "Кремиковци"

DIMITAR Digitally signed by

DIMOV +03'00'

Димитър Димов
Кмет на район "Нагезга"

DIMITAR Digitally signed by

BOZHILOV Date: 2026.09.11
13:04:12 +03'00'

Димитър Божилов
Кмет на район "Триадица"

10.09.2026 г.

София

СТОЛИЧНА ОБЩИНА СТОЛИЧЕН ОБЩИНСКИ СЪВЕТ

ПРОЕКТ!

РЕШЕНИЕ № _____

на Столичен общински съвет

от _____ 2026 година

ОТНОСНО: Създаване на организация за реализиране на пилотни проекти за разделно събиране на битови отпадъци и тестване на модели за определяне на такса за битови отпадъци според количеството генерирани отпадъци на територията на районите „Кремиковци“, „Надежда“ и „Триадица“.

На основание чл. 21, ал. 1, т. 13 и т. 23 от Закона за местното самоуправление и местната администрация (ЗМСМА),

СТОЛИЧНИЯТ ОБЩИНСКИ СЪВЕТ РЕШИ:

1. Дава съгласие Столична община да организира и реализира три пилотни проекта за разделно събиране на битови отпадъци и тестване на модели за отчитане на количеството генерирани битови отпадъци, както следва:
 - 1.1. Район „Кремиковци“ – модел с индивидуални съдове за домакинствата и техническа система за идентифициране и отчитане на честотата на извозване на остатъчния смесен битов отпадък;
 - 1.2. Район „Надежда“ – модел с контролирани „зелени острови“, обслужващи многофамилни жилищни сгради, и отчитане на количеството остатъчен смесен битов отпадък на ниво група домакинства;
 - 1.3. Район „Триадица“ – модел за разделно събиране чрез стандартизирани торби за смесен битов отпадък, включително механизъм за отчитане на количеството остатъчен смесен битов отпадък.

2. Възлага на кмета на Столична община, съвместно с кметовете на районите „Кремиковци“, „Надежда“ и „Триадица“, в срок до 2 месеца от приемането на настоящото решение да разработи подробни технически и организационни задания за реализиране на пилотните проекти и да ги представи за разглеждане пред ПК по опазване на околната среда, земеделие и гори.
3. Заданията по т. 2 да съдържат най-малко:
 - 3.1. точен териториален обхват и брой включени домакинства;
 - 3.2. вид, брой и технически характеристики на необходимите съдове, торби и оборудване;
 - 3.3. технология за идентификация и отчитане на използването на съдовете/торбите;
 - 3.4. организация и график за събиране и транспортиране на отделните потоци;
 - 3.5. механизми за контрол;
 - 3.6. организация на информационната кампания и комуникацията с домакинствата;
 - 3.7. базови показатели и единна методика за мониторинг;
 - 3.8. срок за изпълнение на пилотната фаза;
 - 3.9. методика за оценка и сравнение на резултатите.
 - 3.10. разпределение на ролите между Столична община, съответната районна администрация и външните изпълнители;
 - 3.11. прогнозен бюджет и количествено-стойностна сметка за всеки пилотен проект, включително еднократните инвестиционни и текущите оперативни разходи по отделните дейности.
4. Одобрява разходването на средства в размер до 400 000 евро без ДДС от натрупаните от Столична община отчисления по чл. 64 от Закона за управление на отпадъците за подготовка и реализация на пилотните проекти по т. 1, за разходите, допустими за финансиране от отчисленията съгласно чл. 24 от Наредба № 7 от 19.12.2013 г.
 - 4.1. За необходимите за подготовката и реализацията на пилотните проекти по т. 1 разходи, които не могат да бъдат финансирани със средства от отчисленията по чл. 64 от Закона за управление на отпадъците, да бъдат осигурени средства от

бюджета на Столична община в размер до 100 000 евро без ДДС, при спазване на приложимите нормативни изисквания.

5. В срок до 3 месеца след приключването на пилотните проекти кметът на Столична община да представи пред Столичния общински съвет окончателен сравнителен анализ, съдържащ резултатите от трите модела и предложения за:

7.1. разширяване на приложението на успешните модели на територията на Столична община;

7.2. необходимите технически и организационни промени;

7.3. използване на събраните данни при разработването на модел за определяне на ТБО в съответствие с количеството генерирани битови отпадъци и принципа „Плащаш, колкото изхвърляш“.

6. Възлага на кмета на Столична община при разработването на организацията за изпълнение на пилотните проекти да предвиди механизъм за стимулиране на участващите домакинства, обвързан с активното участие и спазването на правилата за разделно събиране, включително чрез предоставяне на общински услуги, права за ползване на общински услуги и обекти или други допустими нефинансови стимули.

Настоящото решение е прието на __ заседание на Столичния общински съвет, проведено на _____ 2026г., Протокол № ____ от _____ 2026г. точка ____ от дневния ред, по доклад № _____ / _____ 2026г. и е подпечатано с официалния печат на Столичния общински съвет.

Председател на Столичния
общински съвет: _____
/ЦВЕТОМИР ПЕТРОВ/
